

**Республикалық терминология комиссиясының
2024 жылғы 23 қазандағы отырысында бекітілген терминдер**

Атырау облысы әкімдігі ұсынған мұнай-газ химиясы саласының терминдері		
1.	«горячая» перекачка	«Ыстық» айдау
2.	«горячие» скважины	«Ыстық» ұңғымалар
3.	β -положение	β -орын
4.	β -правило	β -ереже
5.	абсолютно сухое вещество	абсолютті құрғақ заттек
6.	автогенная сварка	автогендік пісіру
7.	автоматические желонки	автоматты науашықтар
8.	агент окисления	тотықтыру агенті
9.	адсорбционная колонна	адсорбциялық бағана
10.	азеотропная перегонка	азеотроптық айдау
11.	аккумуляция нефти и газа	мұнай мен газдың жинақталуы
12.	активные центр	белсенді орталық
13.	активный радикал	белсенді радикал
14.	алкилареновая структура	алкиларендік құрылым
15.	алкилированная серная кислота (АСК)	алкилденген күкірт қышқылы (АКК)
16.	алкилсульфатная смесь (АСС)	алкилсульфаттық қоспа (АСК)
17.	алкильные радикалы	алкил радикалдар
18.	алкильный заместитель	алкильдік орынбасар
19.	альфаметилстирольная фракция (АМСФ)	альфаметилстиролдық фракция (АМСФ)
20.	анализ гранулометрический	түйірөлшемдік талдау
21.	анализ седиментационный	седиментациялық талдау
22.	анализ структурный	құрылымдық талдау
23.	анализ термообъемный	термокөлемдік талдау
24.	антигидратные ингибиторы	гидратқа қарсы тежегіштер
25.	ареновые комплексы	арендік кешендер
26.	ароматизация	ароматтау
27.	ароматизированный продукт	араматтандырылған өнім
28.	ароматическое кольцо	ароматтық сақина
29.	асфальтен	асфальтен
30.	асфальтосмолистопарафинистые отложения (АСПО)	асфальтты шайырлы парафинді шөгінділер (АШПШ)
31.	барабан лебедки	шығырық барабаны
32.	бензиновая фракция	бензиндік фракция
33.	бесшовная обсадная труба	жымсыз шегендеу құбыры

34.	бинарная смесь	бинарлы қоспа
35.	биомолекулярное диспропорционирование	биомолекулалық диспропорциялау
36.	бициклические циклоалканы	қосциклді циклді алкандар
37.	близко расположенные частицы	жақын орналасқан бөлшектер
38.	борьба с гидратообразованием	гидраттүзілімдермен күрес
39.	буровое долото	бұрғылау қашауы
40.	бурые угли	қоңыр көмір
41.	буферная жидкость	буферлік сұйықтық
42.	буферное давление	буферлік қысым
43.	вентилятор	желдеткіш
44.	верхняя пробка	жоғарғы тығын
45.	виброобработки	дірілді өңдеу
46.	виды сырья	шикізат түрлері
47.	внешний контур газоносности	газдылықтың сыртқы контуры
48.	внешний контур нефтеносности	мұнайлылықтың сыртқы контуры
49.	внутренний диаметр	ішкі диаметр
50.	внутренний контур газоносности	газдылықтың ішкі контуры
51.	внутренний контур нефтеносности	мұнайлылықтың ішкі контуры
52.	внутриконтурное заводнение	контурішілік суайдау
53.	внутримолекулярная изомерия	молекулаішілік изомерия
54.	внутрипластовое горение	ішкі қабаттық жану
55.	водная эмульсия	сулы эмульсия
56.	водно-сажевая суспензия	сулы-күйелік суспензия
57.	водный газ	сулы газ
58.	водный транспорт нефти (газа)	мұнайды (газды) сумен тасымалдау
59.	водоносные пласты	сулы қабат
60.	водоотдача	суқайтарым
61.	водорастворимые ингибиторы	суда еритін тежегіштер
62.	водорез	су айырық
63.	водородный показатель	сутектік көрсеткіш
64.	воды нефтяные	мұнай сулары
65.	воздушный газ	әуе газы
66.	воски ископаемые	қазба балауыздар
67.	восполнение пластовой энергии	қабаттық энергияны қайта толықтыру
68.	время выдержки раствора	ерітінді ұстау уақыты
69.	время контакта	жанасу уақыты
70.	вторичная связь	екіншілік байланыс
71.	вторичные процессы	екіншілік үдерістер

72.	вторичные реакции	екіншілік реакциялар
73.	вторичный алкил	екіншілік алкил
74.	вызов притока нефти	мұнай ағынын шақыру
75.	вынос асфальтосмолопарафиновых отложений из пласта	асфальтты шайырлы парафинді шөгінділерді қабаттан шығару
76.	высокоароматизированная нефть	жоғары ароматтандырылған мұнай
77.	высоковязкая нефть	тұтқырлығы жоғары мұнай
78.	высоковязкая тяжелая нефть	тұтқырлығы жоғары ауыр мұнай
79.	высококачественное топливо	жоғары сапалы отын
80.	высококипящие органические вещества	жоғары температурада қайнайтын органикалық заттектер
81.	высококипящие остатки	жоғары температурада қайнайтын қалдықтар
82.	высокомолекулярные компоненты	жоғарымолекулалы құрамбөліктер
83.	высокомолекулярные фракции	жоғары молекулалық фракциялар
84.	высокомолекулярный комплекс	жоғары молекулалы кешен
85.	высокотемпературная зона	жоғары температуралы аймақ
86.	высшие алканы	жоғарғы алкандар
87.	высший показатель	жоғарғы көрсеткіш
88.	вытеснение нефти	мұнайды ығыстыру
89.	вытесняющий реагент нефти	мұнай ығыстырушы реагент
90.	выход газа	газ шығымы
91.	выход нефти	мұнай шығымы
92.	выход продуктов	өнімдер шығымы
93.	выщелачиваемость	шаймаланғыштық
94.	вязкость вещества	заттың тұтқырлығы
95.	вязкость воды	судың тұтқырлығы
96.	вязкость глинистого раствора	сазды ерітіндінің тұтқырлығы
97.	вязкость нефти	мұнай тұтқырлығы
98.	вязкость пластовой нефти	мұнай қабатының тұтқырлығы
99.	вязкость сырья	шикізат тұтқырлығы
100.	газ пиролиза	пиролиз газы
101.	газоотделитель	газ бөлгіш
102.	газо-сажевая смесь	газ-күйе қоспасы
103.	газовая фаза	газ фазасы
104.	газовая шапка	газ қақпағы
105.	газовое месторождение	газ кен орны
106.	газовый режим	газ режимі
107.	газоконденсатное месторождение	газ конденсаттық кен орын

108.	газоносность	газдылық
109.	газоносные пласты	газды қабаттар
110.	газофазная реакция	газфазалық реакция
111.	газофазовый термический процесс	газфазалық термиялық үдеріс
112.	галлоидирование	галлоидтау
113.	гексометафосфат натрия (ГМФН)	натрий гексаметафосфаты (НГМФ)
114.	геологическая особенность	геологиялық ерекшелік
115.	геологическая ступень	геологиялық саты
116.	геологический запас нефти	мұнайдың геологиялық қоры
117.	геофизические работы	геофизикалық жұмыстар
118.	геофизические характеристики	геофизикалық сипаттамалар
119.	геохимические работы	геохимиялық жұмыстар
120.	гидравлическое сопротивление	гидравликалық кедергі
121.	гидравлический разрыв пласта (ГРП)	қабатты гидравликалық жару (ҚГЖ)
122.	гидравлический удар	гидравликалық соққы
123.	гидратная пробка	гидраттық тығын
124.	гидратообразование	гидраттүзілімдер
125.	гидрирование	сутектендіру
126.	гидродинамические расчеты	гидродинамикалық есептеулер
127.	гидрокарбонильные комплексы	гидрокарбонилдік кешендер
128.	гидропероксиды	гидропероксидтер
129.	гидроперфоратор	гидроперфоратор
130.	гидрофилизирование породы	таужынысты гидрофилдендіру
131.	глинозавод	саз зауыты
132.	глинокислотная обработка	саз қышқылдық өңдеу
133.	глинопровод	сазқұбыр
134.	глубина бурения	бұрғылау тереңдігі
135.	глубина залегания пласта	қабаттың жатын тереңдігі
136.	глубина реакции	реакция тереңдігі
137.	глубинно-насосный способ	терең сорғы тәсілі
138.	глубокое бурение поисковых скважин	іздеу ұңғымаларын терең бұрғылау
139.	гомогенизация системы	жүйені гомогендеу
140.	горючие газы	жанғыш газдар
141.	гравитационный режим	гравитациялық режім
142.	граница слоя	қатпар шекарасы
143.	грунтонос	топырақ тасымалдағыш
144.	грунтонос несъемный	алынбайтын топырақ тасымалдағыш

145.	групповая сеперационно-замерная установка	топтық сеперациялық өлшеу қондырғысы
146.	групповые компоненты	топтық құрамбөліктер
147.	гумат натрия	натрий гуматы
148.	гуминовая кислота	гумин қышқылы
149.	давление забойной скважины	ұңғыма оқпанының қысымы
150.	двухколонная конструкция скважины	ұңғыманың екі құбырлық конструкциясы
151.	двухступенчатый способ цементирования	цементтеудің екі сатылы тәсілі
152.	деароматизация	ароматсыздандыру
153.	деароматизированное вещество	ароматсыздандырылған заттек
154.	дебит скважины	ұңғыма дебиті
155.	дегазация нефти	мұнайды газсыздандыру
156.	дегидроконденсация	гидроконденсатсыздандыру
157.	десорбция газа	газ десорбциясы
158.	деструктивная гидрогенизация	деструктивті гидрогендеу
159.	деструктивная переработка	деструктивті қайта өңдеу
160.	детальная структурность	егжей-тегжейлі құрылымдылық
161.	деформация труб	құбыр деформациясы
162.	диеновый синтез	диендік синтез
163.	димеризация	димерлеу
164.	динамическая система	динамикалық жүйе
165.	динамический уровень	динамикалық деңгей
166.	диспропорционирование радикалов	радикалдардың диспропорциялануы
167.	длина цепи	тізбек ұзындығы
168.	длительность периода	кезең ұзақтығы
169.	добавляемое вещество	қосатын зат
170.	добываемый объем нефти	өндірілетін мұнай көлемі
171.	добыча нефти	мұнай өндіру
172.	долото дробяще-скалывающего действия	ұсатып-опырғыш қашау
173.	долото режущее-истирающего действия	кесіп-мүжігіш қашау
174.	долото режущее-скалывающее	кесіп-опырғыш қашау
175.	долото специального назначения	арнайы қашау
176.	донорно-акцепторные комплексы	донорлы-акцепторлы кешендер
177.	дополнительно извлекаемая нефть	қосымша өндірілетін мұнай
178.	душистые вещества	хош иісті заттектер

179.	железнодорожный транспорт	теміржол көлігі
180.	желобная система	науалық жүйе
181.	желонка поршневого действия	поршендік әрекет науашығы
182.	жидкая фаза	сұйық фаза
183.	жидкие продукты	сұйық өнімдер
184.	жидкие продукты пиролиза	сұйық пиролиз өнімдері
185.	жидкий поглотитель	сұйық сіңіргіш
186.	жидкое стекло	сұйық шыны
187.	жидкофазное окисление	сұйық фазалық тотығу
188.	жидкофазные термические реакции	сұйық фазалы термиялық реакциялар
189.	жидкофазный термический процесс	сұйық фазалы термиялық үдеріс
190.	забой скважины	ұңғыма оқпаны
191.	забойная часть скважины	ұңғыманың оқпан маңды бөлігі
192.	зависимость	тәуелділік
193.	заканчивание скважины	ұңғыманы бітіру
194.	закачка «сухого» газа	«күрғақ» газды айдау
195.	закачка в пласт воздуха	қабатқа ауа айдау
196.	закачка в пласт газа	қабатқа газ айдау
197.	закачка в пласт теплоносителя	қабатқа жылу тасымалдағыш айдау
198.	закачка влагопоглатителей	ылғал жұтқыштарды айдау
199.	закачка поверхностно-активных веществ (ПАВ)	беткі белсенді заттарды (ББЗ) айдау
200.	закачка растворителей	еріткіштерді айдау
201.	закачка серной кислоты	күкірт қышқылын айдау
202.	законтурное заводнение	контурдан тыс сумен толықтыру
203.	замедленное коксование	баяу кокстену
204.	заместитель второго рода	екінші ретті орынбасар
205.	запас газа	газ қоры
206.	запас нефти	мұнай қоры
207.	запас вторичный	қосалқы қор
208.	запас текущий	күнделікті қор
209.	зарождение цепи	тізбектің пайда болуы
210.	защита от коррозии	коррозиядан қорғау
211.	зональность нефти	мұнай аймақтылығы
212.	зольность нефти	мұнай күлділігі
213.	известковистый	әктілеу
214.	известковый	әкті
215.	известково-битумные растворы	әкті-битумды ерітінділер

216.	известняк доломитовый	доломитті әктас
217.	известняки биогермные	биогермдік әктастар
218.	извлечение нефти из скважины	мұнайды ұңғымадан шығару
219.	извлечение пласта нефти	мұнай қабатын алу
220.	износ долота	қашаудың тозуы
221.	изоалканы	изоалкандар
222.	изобарный потенциал	изобарлық әлеует
223.	изомеризация	изомерлеу
224.	изосостояние	изоқүй
225.	ингибиторная защита	тежегіштік қорғау
226.	ингибиторы коррозии	коррозия тежегіштері
227.	ингибиторы осадкообразования	тұнба түзу тежегіштері
228.	инертный разбавитель	инертті сұйылтқыш
229.	инициирование	иницирлеу
230.	инициирование цепи	тізбекті иницирлеу
231.	иницируемое вещество	иницирленетін заттек
232.	ионизирующее излучение	иондаушы сәуле
233.	искусственное поддерживание	жасанды ұстап тұру
234.	использование растворителей	ертінділерді пайдалану
235.	испытание герметичности скважины	ұңғыма герметиктілігін сынау
236.	испытатели пласта	қабатты сынағыштар
237.	исследование продуктивного горизонта	өнімділік шегін зерттеу
238.	истощение пластовой энергии	қабат энергиясының сарқылуы
239.	исходные вещества	бастапқы заттар
240.	исходные молекулы	бастапқы молекулалар
241.	кавернозные коллекторы	ұралы жинағыштар
242.	кавернозные породы	ұралы таужыныстар
243.	каменноугольная система	таскөмір жүйесі
244.	каменный уголь	таскөмір
245.	канальный процесс	арналық үдеріс
246.	капельки смолы	шайыр тамшылары
247.	капиллярное давление	капиллярлық қысым
248.	карбент	карбент
249.	карбонильные соединения	карбонилдік қосылыстар
250.	карбонно-ионный механизм	карбон-ионды механизм
251.	каталитический промышленный способ	катализдік өндірістік тәсіл
252.	каталитический процесс	катализдік үдеріс

253.	каталитический риформинг	катализдік риформиң
254.	каталитическое галоидирование	катализдік галоидтау
255.	квадратный обрыв цепи	тізбектің квадраттық үзілуі
256.	кетоксидат	кетоксидат
257.	кетопроизводные	кетотуындылар
258.	кинетика образования	түзілу кинетикасы
259.	кинетика реакции	реакция кинетикасы
260.	кинетические кривые	кинетикалық қисықтар
261.	кислород содержащие соединения	оттекті қосылыстар
262.	кислородный газ	оттектік газ
263.	кислотные ванны	қышқылдық шомылдырғылар
264.	кислотный гидролиз	қышқылдық гидролиз
265.	классификация запасов месторождений нефти и газа	мұнай мен газ кен орындары қорларының жіктемесі
266.	классификация запасов полезных ископаемых	пайдалы қазба қорларының жіктемесі
267.	колебательные движения	тербелмелі қозғалыстар
268.	коллоидные глины	коллоидтық саздар
269.	колонковое долото	бағаналық қашау
270.	компоненты-примеси	құрамбөлік-қоспалар
271.	компрессорный (газлифтной) способ	компрессорлық (газлифтік) тәсіл
272.	конечная нефтенасыщенность пласта	қабаттың мұнаймен толық қанығуы
273.	конечные продукты	соңғы өнімдер
274.	конкретный механизм	нақты механизм
275.	константа скорости реакций	реакция жылдамдығының тұрақтысы
276.	контроль за ходом разведки	барлау барысын бақылау
277.	коррозионная характеристика	коррозиялық сипаттама
278.	лаки	лактар
279.	нафта	нафта
280.	нефтегазоносный комплекс	мұнайгазды кешен
281.	органическое вещество	органикалық заттек
282.	осмотическое давление	осмос қысымы
283.	процесс	үдеріс
284.	раствор глинистый	сазды ерітінді
285.	стабильный конденсат	тұрақты конденсат
286.	съемный грунтонос	алынбалы топырақ тасымалдағыш
287.	эмульсионные глинистые растворы	эмульсиялық сазды ерітінділер

Орта білім беру бағдарламасы бойынша оқытылатын география пәні терминдері		
288.	«большая двадцатка» (G20)	«үлкен жиырмалық» (G20)
289.	«большая семерка» (G7)	«үлкен жетілік» (G7)
290.	«зеленая» революция	«жасыл» төңкеріс
291.	аварийно-химически опасное вещество	авариялық-химиялық қауіпті заттек
292.	агроклиматические ресурсы	агроклиматтық ресурстар
293.	Азиатско-Тихоокеанский регион	Азия-Тынық мұхит өңірі
294.	азональность	бейаймақтылық
295.	актуальная информация	өзекті ақпарат
296.	амортизационные отчисления	амортизациялық аударымдар
297.	антецедентные границы	антецеденттік шекаралар
298.	антропогенное загрязнение окружающей среды	қоршаған ортаның антропогендік ластануы
299.	антропогенное рассуждение	антропогендік пайымдау
300.	антропогенный ландшафт	антропогенді ландшафт
301.	ареал	ареал
302.	безотходная технология	қалдықсыз технология
303.	бизнес-инкубатор	бизнес-инкубатор
304.	биоиндикация	биоиндикация
305.	бренд-менеджмент	бренд-менеджмент
306.	валовой мировой продукт	жалпы дүниежүзілік өнім
307.	валовой национальный доход	жалпыұлттық кіріс
308.	валовой общественный продукт	жалпы қоғамдық өнім
309.	внешний полумесяц	сыртқы жарты ай
310.	внутренний полумесяц	ішкі жарты ай
311.	водный кризис	су дағдарысы
312.	водоносность реки	өзен сулылығы
313.	военная география	әскери география
314.	военная промышленность	әскери өнеркәсіп
315.	военное производство	әскери өндіріс
316.	воздушный транспорт	әуе көлігі
317.	восстановление плодородия почвы	топырақ құнарлығын қалпына келтіру
318.	всемирное наследие	дүниежүзілік мұра
319.	промышленная революция	өнеркәсіптік төңкеріс
320.	высотная поясность	биіктік белдеулігі
321.	галоиды	галоидтар
322.	гендерное неравенство	гендерлік теңсіздік

323.	географическая культура	географиялық мәдениет
324.	географическая лимнология	географиялық лимнология
325.	географическая экспертиза	географиялық сараптама
326.	географический ландшафт	географиялық ландшафт
327.	географическое пространство (геопространство)	географиялық кеңістік (геокеңістік)
328.	географическое районирование	географиялық аудандастыру
329.	география религий	діндер географиясы
330.	геоинформатика	геоинформатика
331.	геокриология	геокриология
332.	геополитическая безопасность	геосаяси қауіпсіздік
333.	геополитическая ситуация	геосаяси жағдай
334.	геополитические коды	геосаяси кодтар
335.	геополитические регионы	геосаяси өңірлер
336.	геополитический образ мира	әлемнің геосаяси бейнесі
337.	геополитический процесс	геосаяси үдеріс
338.	геополитическое районирование	геосаяси аудандастыру
339.	географическая система (геосистема)	географиялық жүйе (геожүйе)
340.	геостратегическая область	геостратегиялық облыс
341.	геосфера	геосфера
342.	геоурбанистика	геоурбанистика
343.	геоэкономика	геоэкономика
344.	геоэкономическая стратегия	геоэкономикалық стратегия
345.	геоэкономическое пространство	геоэкономикалық кеңістік
346.	гидрограф	гидрограф
347.	гидрологический режим	гидрологиялық режім
348.	географическая информационная система (ГИС)	географиялық ақпараттық жүйе (ГАЗ)
349.	глобальные проблемы современности	қазіргі заманның жаһандық мәселелері
350.	годовые ритмы	жылдық ырғақ
351.	горнодобывающая промышленность	тау-кен өнеркәсібі
352.	городская агломерация	қала агломерациясы
353.	град	бұршақ
354.	грузоподъемник	жүк көтергіш
355.	группировка	топталу
356.	демогеография	демогеография
357.	демографическая нагрузка	демографиялық жүктеме

358.	демографическая структура населения	халықтың демографиялық құрылымы
359.	демографический взрыв	демографиялық дүмпу
360.	демографический кризис	демографиялық дағдарыс
361.	депрессивные регионы	депрессиялық өңірлер
362.	деторождение	бала туу
363.	дешифровка	дешифрлеу
364.	диахронное сравнение	диахронды салыстыру
365.	диверсификация производства	өндірісті әртараптандыру
366.	диффузия инноваций	инновациялар диффузиясы
367.	дромонимы	дромонимдер
368.	друзы	друздар
369.	единая энергетическая система	бірыңғай энергетикалық жүйе
370.	жеода	жеода
371.	жилищная обеспеченность	тұрғын үймен қамтылғандық
372.	задачи исследования	зерттеу міндеттері
373.	замещение импорта	импортты алмастыру
374.	зернистые заполнители	түйіршік толтырғыштар
375.	зонирование	аймақтау
376.	изменение окружающей среды	қоршаған ортаның өзгеруі
377.	инвестиционный климат региона	өңірдің инвестициялық климаты
378.	индекс грамотности населения страны	ел тұрғындарының сауаттылық индексі
379.	индекс развития информационно-коммуникационных технологий	ақпараттық коммуникациялық технологиялардың даму индексі
380.	индекс социального развития	әлеуметтік даму индексі
381.	индекс экологической эффективности	экологиялық тиімділік индексі
382.	индустриальная страна	индустриялық ел
383.	инновационное развитие	инновациялық даму
384.	инновационный процесс	инновациялық үдеріс
385.	интеграция стран мира	әлем елдерінің интеграциясы
386.	интенсивное сельское хозяйство	қарқынды ауылшаруашылығы
387.	интенсивный путь	қарқынды жол
388.	информационная индустрия	ақпараттық индустрия
389.	историко-культурный регион	тарихи-мәдени өңір
390.	исторический город	тарихи қала
391.	капиталовложения	капитал салымы
392.	карбонат	карбонат
393.	картометрия	картометрия

394.	качество окружающей природной среды	қоршаған табиғи ортаның сапасы
395.	кибератака	кибершабуыл
396.	классификация	жіктелім
397.	коллективизация	ұжымдастыру
398.	комбинирование производства	өндірісті құрамдастыру
399.	комплексная географическая экспертиза	кешенді географиялық сараптама
400.	комплексное географическое районирование	кешенді географиялық аудандастыру
401.	конвертер	конвертер
402.	конкреция	конкреция
403.	консервативные территории	консервативтік аумақтар
404.	коренной народ	байырғы халық
405.	культурная география	мәдени география
406.	ландшафтный дизайн	ландшафт дизайны
407.	легиrowание	легирлеу
408.	легирующие металлы	легирленетін металдар
409.	легкая промышленность	жеңіл өнеркәсіп
410.	ледовый режим	мұз режимі
411.	лесная промышленность	орман өнеркәсібі
412.	логист	логист
413.	малый каботаж	кіші каботаж
414.	маслихат	мәслихат
415.	материальные активы	материалдық активтер
416.	машиностроительный комплекс	мәшине жасау кешені
417.	международное разделение труда (МРТ)	халықаралық еңбек бөлінісі (ХЕБ)
418.	международное экономическое объединение	халықаралық экономикалық бірлестік
419.	метаданные	метадеректер
420.	металлургическая база	металлургиялық база
421.	металлургический комплекс	металлургиялық кешен
422.	металлургия	металлургия
423.	метод аналогии	тәріздестік әдісі
424.	метод баланса	теңгерім әдісі
425.	метод картодиаграммы	картодиаграмма әдісі
426.	минеральные ресурсы	минералдық ресурстар
427.	мировая транспортная система	дүниежүзілік көлік жүйесі
428.	мировой рынок	әлемдік нарық

429.	миропорядок	әлемдік тәртіп
430.	миротворчество	бітімгерлік
431.	многолетняя мерзлота	көпжылдық тоң
432.	многополярный мир	көпполярлы әлем
433.	моnogород	моноқала
434.	морфометрия	морфометрия
435.	мультиспектральный режим съемки	мультиспектрлі түсірілім режимі
436.	населенный пункт	елді мекен
437.	натечные формы	сауысты пішіндер
438.	научно-техническая революция	ғылыми-техникалық төңкеріс
439.	научный доклад	ғылыми баяндама
440.	национальное хозяйство	ұлттық шаруашылық
441.	необходимость материала	материал қажеттілігі
442.	необходимость науки	ғылым қажеттілігі
443.	необходимость труда	еңбек қажеттілігі
444.	несамоуправляющаяся территория	өзін-өзі басқармайтын аумақ
445.	новая экономика	жаңа экономика
446.	область (<i>геогр.</i>)	облыс (<i>геогр.</i>)
447.	образование	білім беру
448.	однородное государство	біртекті мемлекет
449.	озерность территории	аумақтың көлділігі
450.	окислы	тотықтар
451.	гидроокислы	гидрототықтар
452.	оленоводство	бұғы шаруашылығы
453.	оолиты	оолиттер
454.	опорные слова	тірек сөздер
455.	орда	орда
456.	орография	орография
457.	оронимы	оронимдер
458.	основная отрасль экономики	экономиканың негізгі саласы
459.	памятники природы	табиғат ескерткіштері
460.	панхроматический режим съемки	панхроматикалық түсірілім режимі
461.	пассажирские перевозки	жолаушылар тасымалы
462.	пассажирский транспорт	жолаушылар көлігі
463.	пищевая промышленность	тамақ өнеркәсібі
464.	пищуха	шақылдақ
465.	плата за загрязнение природной среды	табиғи ортаны ластағаны үшін төленетін төлем

466.	плата за природные ресурсы	табиғи ресурстар үшін төлем
467.	плотность дорожной сети	жол торабы тығыздығы
468.	поверхностная экспозиция	беткей экспозициясы
469.	погода	ауа райы
470.	подзона	аймақша
471.	половая структура населения	халықтың жыныстық құрылымы
472.	получение образования	білім алу
473.	получение прямой цитаты	тікелей дәйексөз алу
474.	потребительские инвестиции	тұтынушылық инвестициялар
475.	правовое зонирование	құқықтық зоналау
476.	предельно допустимая концентрация	шекті рұқсат етілген концентрация
477.	предметная специализация	пәндік мамандану
478.	принцип	қағидат
479.	принцип региональный	өңірлік қағидат
480.	производственно-территориальная связь	өндірістік-аумақтық байланыс
481.	промышленно развитые страны	өнеркәсібі дамыған елдер
482.	промышленный пункт	өнеркәсіптік пункт
483.	промышленный район	өнеркәсіптік аудан
484.	промышленный узел	өнеркәсіптік торап
485.	прямое экологическое регулирование	тікелей экологиялық реттеу
486.	публичное выступление	көпшілік алдында сөз сөйлеу
487.	путешественник	саяхатшы
488.	разведка месторождений	кен орындарын барлау
489.	развитые страны с рыночной экономикой	нарықтық экономикасы бар дамыған елдер
490.	район (<i>геогр.</i>)	аудан (<i>геогр.</i>)
491.	район физико-географический	физикалық-географиялық аудан
492.	районообразование	аудан құру
493.	расселение населения	халықты қоныстандыру
494.	регионализм	өңіршілдік
495.	региональный уровень	өңірлік деңгей
496.	редактор формул	формула редакторы
497.	рекреационные фонды	рекреациялық қорлар
498.	рельеф земли	жер бедері
499.	ресурсные базы	ресурстық базалар
500.	ресурсообеспеченность	ресурспен қамтылу
501.	речная терраса	өзен террасы

502.	терраса	террас
503.	русло реки	өзен арнасы
504.	рыбное хозяйство	балық шаруашылығы
505.	сальдо миграции	көші-қон сальдосы
506.	самоочищение среды	ортаның өздігінен тазаруы
507.	самостоятельная занятость	өзін-өзі жұмыспен қамту
508.	сборник научных трудов	ғылыми еңбектер жинағы
509.	свойства товара	тауардың қасиеттері
510.	секторность	секторлылық
511.	сельский населенный пункт	ауылдық елді мекен
512.	сельское расселение	ауылдық қоныстану
513.	силикат	силикат
514.	синхронное сравнение	синхронды салыстыру
515.	система экологического менеджмента	экологиялық менеджмент жүйесі
516.	системность	жүйелілік
517.	склон	беткей
518.	слияние	қосылу
519.	совокупный показатель	жиынтық көрсеткіш
520.	солянка (<i>ботан.</i>)	соран (<i>ботан.</i>)
521.	социально-экономическая география	әлеуметтік-экономикалық география
522.	социологическое исследование	әлеуметтанулық зерттеу
523.	специальная экономическая зона	арнайы экономикалық аймақ
524.	способ улучшения исследовательского подхода	зерттеу амалын жақсарту тәсілі
525.	сталагмиты	сталагмиттер
526.	сталактиты	сталактиттер
527.	статистический метод	статистикалық әдіс
528.	стенд	стенд
529.	стихийное бедствие	дүлей зілзала
530.	столица	астана
531.	стратегическая география	стратегиялық география
532.	субсеквентная граница	субсеквентті шекара
533.	суверенное государство	егеменді мемлекет
534.	сульфаты	сульфаттар
535.	сфера деятельности города	қала қызметі аясы
536.	сфера материального производства	материалдық өндіріс аясы
537.	талассократия	таласскратия

538.	теллуократия	теллуркратия
539.	тема исследования	зерттеу тақырыбы
540.	территориальная система	аумақтық жүйе
541.	территориальная структура хозяйства	шаруашылықтың аумақтық құрылымы
542.	территориально-производственный комплекс	аумақтық-өндірістік кешен
543.	территориальное разделение труда	аумақтық еңбек бөлінісі
544.	техногенез	техногенез
545.	технологический процесс	технологиялық үдеріс
546.	технопарк	технопарк
547.	типология стран	елдердің типологиясы
548.	топонимика	топонимика
549.	традиционное природопользование	табиғатты дәстүрлі пайдалану
550.	транзитная страна	транзиттік ел
551.	транслитерация	транслитерация
552.	трудовые ресурсы	еңбек ресурстары
553.	туристические ресурсы	туристік ресурстар
554.	туристический комплекс	туристік кешен
555.	умные электрические сети	ақылды электр желілері
556.	управление брендом	брендті басқару
557.	урбаноним	урбаноним
558.	уровень безработицы	жұмыссыздық деңгейі
559.	уровень воды	су деңгейі
560.	уровень грамотности взрослого населения	ересек тұрғындардың сауаттылық деңгейі
561.	ферросплав	феррокорытпа
562.	физико-географическая область	физикалық-географиялық аймақ
563.	физико-географическое районирование	физикалық-географиялық аудандастыру
564.	финансовая доступность	қаржылық қолжетімділік
565.	хаб	хаб
566.	хартленд	хартленд
567.	химическая промышленность	химия өнеркәсібі
568.	холодная война	қырғиқабақ соғыс
569.	холодный фронт	суық фронт
570.	хороним	хороним
571.	хромиты	хромиттер
572.	цифровая модель местности	жергілікті жердің сандық моделі

573.	частичная специализация	ішінара мамандану
574.	человеческая смерть	адам өлімі
575.	экологизация экономики	экономиканы экологияландыру
576.	экологический потенциал территории	аумақтың экологиялық әлеуеті
577.	экологический риск	экологиялық тәуекел
578.	экологический след	экологиялық із
579.	эколога-географическая экспертиза	экологиялық-географиялық сараптама
580.	эколога-экономические потери	экологиялық-экономикалық шығын
581.	экономико-географическая характеристика	экономикалық-географиялық сипаттама
582.	экономико-географическая экспертиза	экономикалық-географиялық сараптама
583.	экономическая география	экономикалық география
584.	экономическая политика	экономикалық саясат
585.	экономические инвестиции	экономикалық инвестициялар
586.	экспертная оценка	сарапшылық бағалау
587.	экстенсивный путь	экстенсивті жол
588.	эмпирический метод	эмпирикалық әдіс
589.	этногеография	этногеография
590.	эффективные территории	тиімді аумақтар
591.	ярус	жікқабат
Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі бекітуге ұсынған терминдер		
592.	абсцесс	абсес
593.	азооспермия	азооспермия
594.	артериовенозная фистула	артериовеналық жыланкөз
595.	асцит	шемен
596.	атеросклеротическая бляшка	атеросклерозды түйін
597.	бедренная кость	ортан жілік
598.	большеберцовая кость	асықты жілік
599.	брюшная аорта	іштік қолқа
600.	буж	сүмбі
601.	бужирование	сүмбілеу
602.	вдавление	батыңқы
603.	венозная недостаточность	веналық жетіспеушілік
604.	вертлужная впадина	ұршық ойыс
605.	верхняя (средняя, нижняя) прямокишечная артерия	тік ішектік жоғарғы (ортаңғы, төменгі) артерия

606.	ветвь	тармақ
607.	внутренняя грудная артерия	кеуделік ішкі артерия
608.	возвратный нерв	қайырылма нерв
609.	восходящая ободочная кишка	жоғарылаған жиекті ішек
610.	гангрена	гангрен
611.	геморрой	геморрой
612.	гладкая мускулатура	тегіс салалы бұлшықет
613.	глазница	көзүя
614.	голень	сирақ
615.	голосовая связка	дауыстық байлам
616.	гортань	көмей
617.	грудная клетка	кеуде торы
618.	двенадцатиперстная кишка	он екі елі ішек
619.	диафрагма	көкет
620.	дистрофические изменения	дистрофиялық өзгерістер
621.	дупликатура	қосқаттам
622.	дыхательная система	тыныс алу жүйесі
623.	заднепроходный канал	артқы өтіс өзегі
624.	задний проход	артқы өтіс
625.	зонд	сүңгі
626.	инкапсулирование	қапшықтау
627.	инкапсулированный абсцесс	қапшықталған абсес
628.	инфильтрат	инфильтрат
629.	капиллярная сеть	капиллярлық тор
630.	киста	жылауық
631.	кожный покров	тері жабыны
632.	комбинированные оперативные вмешательства	біріккен операция жасау
633.	копчик	құйымшақ
634.	кости предплечья	білек сүйектері
635.	кости таза (тазовые кости)	жамбас сүйектері
636.	лобковая кость	қасаға сүйек
637.	локтевая артерия	шынтақ жіліктік артерия
638.	локтевая кость	шынтақ жілік
639.	лучевая артерия	кәрі жіліктік артерия
640.	лучевая кость	кәрі жілік
641.	малоберцовая кость	асықты жілік шыбығы
642.	микроцистис	микроцистис
643.	мочевой пузырь	несепкуық
644.	мышечная оболочка	бұлшықетті қабық

645.	непроходимость	бітеліс
646.	нерв	нерв
647.	неспецифический язвенный колит	бейспецификалы жаралы колит
648.	нефролитотомия	нефролитотомия
649.	нефросклероз	нефросклероз
650.	нефротомия	нефротомия
651.	нефроэктомия	нефроэктомия
652.	нисходящая ободочная кишка	төмендеген жиекті ішек
653.	носовая раковина	мұрын кеуілжірі
654.	общая (наружная, внутренняя) артерия	жалпы (сыртқы, ішкі) мықын артериясы
655.	общий желчный проток	жалпы өт түтігі
656.	околоушная железа	шықшыт безі
657.	пальцы стопы	бақай
658.	паренхиматозный орган	паренхималық ағза
659.	первичный перитонит	ілкі перитонит
660.	перегородка	қалқа
661.	перешеек	қылта
662.	перикард	жүрекқап
663.	перстневидный хрящ	жүзіктәрізді шеміршек
664.	печеночная сумка	бауырқап
665.	пластика	пластика
666.	плевра	өкпеқап
667.	плечевая кость	тоқпан жілік
668.	поджелудочная железа	ұйқы безі
669.	подкожно жировая клетчатка	теріасты шелмай
670.	подколенная ямка	тақым шұңқыры
671.	подмышка	қолтық
672.	подошва	табан
673.	подслизистая основа	шырышасты негіз
674.	позвоночный столб	омыртқа бағанасы
675.	поперечная ободочная кишка	көлденең жиекті ішек
676.	поперечно-полосатая мускулатура	көлденең жолақты бұлшықет
677.	промежность	бұтаралық
678.	прямая и боковая проекция	тік және бүйір проекция
679.	прямая кишка	тік ішек
680.	разлитый перитонит	жайылған перитонит
681.	ранняя инфекция	бастапқы инфекция
682.	расширенные оперативные вмешательства	кеңейтілген операция жасау

683.	релаксационный	релаксациялық
684.	сальник	шарбы
685.	сальниковая сумка	шарбықап
686.	седалищная кость	шонданай сүйек
687.	селезенка	көкбауыр
688.	серозная оболочка	сірлі қабық
689.	сигмовидная ободочная кишка	сигматәрізді жиекті ішек
690.	слепая кишка	соқыр ішек
691.	столб	бағана
692.	стопа	аяқбасы
693.	стриктура	тарылу
694.	толстая кишка	тоқ ішек
695.	тонкая кишка	аш ішек
696.	тромб	тромб
697.	фасция	шандыр
698.	фиброзная капсула почки	бүйректің фиброзды қапшығы
699.	фимоз	қылкүпек
700.	эпифрэнальный дивертикул	көкетүсті дивертикул
701.	язвенный дефект	ойықжара дефекті
702.	ятрогения	ятрогения
Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігі бекітуге ұсынған терминдер		
703.	аномальная жара	аптап
704.	буря	дауыл
705.	буря неистовая	сұрапыл дауыл
706.	буря пыльная	шаң дауыл
707.	буря черная	қара дауыл
708.	буря снежная	қар дауыл
709.	буря соленая	тұз дауыл
710.	ветер ураганной силы	сұрапыл жел
711.	воздушно-ударная волна	ауа соққы толқыны
712.	волна стока	ағын толқыны
713.	гроза	найзағай
714.	грозовые разряды	найзағай жарқылы
715.	гром	күн күркіреу
716.	заморозки	үсік
717.	заражение бактериальное	бактерия жұқтыру
718.	заражение местности	жергілікті жердің зақымдануы
719.	заражение химическое	химиялық зақымдану
720.	моренно-ледниковое озеро	морена-мұздық көлі

721.	обмеление	таяздану
722.	откос естественный	табиғи кертпеш
723.	предвестник землетрясения	жерсілкіну хабаршысы
724.	срез склонов	беткей қимасы
725.	склон	беткей
726.	откос	кертпеш
727.	уклон	еңіс
728.	восстающие выработки	өрлеме үңгімелер
729.	тупиковые выработки	тұйық үңгімелер
730.	горное дело	кен ісі
731.	ураган	сұрапыл дауыл
732.	усиление ветра	желдің күшеюі
733.	шквал	қатты дауыл
734.	шторм	теңіз дауылы
735.	штормовой сгон воды	теңіз дауылынан су шегінуі
736.	шуга	анжыр
737.	шуговой лед	анжыр мұз
738.	цистерна расширительная	кеңейткіш цистерна